

PRAWIDŁA STRZELAŃ MYŚLIWSKICH
NA ZAWODACH ORGANIZOWANYCH PRZEZ POLSKI ZWIĄZEK ŁOWIECKI
(Prawidła dla pięcioboju z Osią Praktyczną)

Na strzelnicach Polskiego Związku Łowieckiego prowadzi się strzelania, odpowiadające sposobom polowania na podstawowe gatunki zwierzyny łownej.

Aby ujednoczyć zasady współzawodnictwa na zawodach w strzelaniach myśliwskich, obowiązują na strzelnicach PZŁ następujące prawidła.

ROZDZIAŁ I

Przygotowanie strzelnic i urządzeń technicznych przed rozpoczęciem strzelań

§1

Za przygotowanie urządzeń do prawidłowego przeprowadzenia konkurencji odpowiedzialny jest organizator zawodów.

§2

1. Na osi myśliwskiej stosuje się pływającą maszynę do rzutków.
2. Maszynę do rzutków należy tak wyregulować, aby:
  - a) tory lotu rzutków mieściły się wewnątrz strefy wyznaczonej przez linie przechodzące przez skrajne stanowiska strzeleckie i maszynę do rzutków,
  - b) tory lotu rzutków rozmieszczone były na różnych wysokościach, jednak mierzone na dziesiątym metrze od maszyny, nie mogą być niższe niż 1,5 metra i nie wyższe niż 4 metry nad poziom stanowisk strzeleckich, jednak minimalny rozstaw między torem najniższym i najwyższym musi wynosić co najmniej 2 m
  - c) rzutki dolatywały od maszyny na odległość mierzoną horyzontalnie na poziomie stanowisk strzeleckich, nie bliżej niż 60 i nie dalej niż 65 metrów.
3. Wyrzutnia musi być wyposażona w układ sterowania, który pozwala na podanie dwóch rzutków w jednakowych odstępach czasowych dla każdego zawodnika nie dłuższych niż 2,5 sekundy.

§3

Wyrzutnie na kręgu myśliwskim należy tak wyregulować, żeby rzutki z obydwu wyrzutni w miejscu krzyżowania się przelatywały na wysokości około 4,5 metra (z tolerancją 0,5 metra), a dolatywały na odległość mierzoną horyzontalnie na poziomie stanowisk strzeleckich, nie bliżej niż 60 i nie dalej niż 65 metrów od wyrzutni. Miejscem krzyżowania się rzutków jest punkt leżący w odległości 5,5 m od środka prostej łączącej obie wyrzutnie. Odległość 5,5 m mierzona jest w stronę przedpola strzelnicy.

§4

1. Do strzeleń na osi praktycznej należy przygotować pole o wymiarach : szer. 20 metrów, dł. 20 metrów, nad którym poruszają się cele. Pole należy wyraźnie oznaczyć dla umożliwienia ustalania trajektorii celów. (Rys 1 - opisu OP).
2. Pozycja wyrzutni może być dowolna, pod warunkiem, że wychodzące rzutki nie stanowią zagrożenia dla strzelających, sędziów, obsługi i widzów również w przypadku rozerwania rzutka.
3. Należy obowiązkowo zapewnić maszynę podającą rzutek typu "rabbit".
4. Poszczególne wyrzutnie należy oznaczyć literami: "A, B, C, D" począwszy od lewej strony. Oznaczenia wyrzutni należy umieścić na tablicach wyraźnie widocznych ze stanowisk strzeleckich.
5. Wyrzutnie należy ustawić tak, aby trajektorie spełniały następujące warunki:
  - trajektoria z lewej do prawej przechodząca przez granicę pola oznaczoną jako AB i CD (rabbit lub inna),
  - trajektoria z prawej do lewej przechodząca przez granicę pola oznaczoną jako CD i AB (rabbit lub inna),
  - trajektoria przychodząca przez granicę pola oznaczoną jako BC
  - trajektoria odchodząca przez granicę pola oznaczoną jako BC
6. Na cele można stosować każdy rodzaj rzutków standardowych i specjalnych typu midi, mini, rabbit, battue. Kolor rzutków winien być tak dobrany, aby zapewnić jego widoczność na tle otoczenia.
7. Należy zapewnić trzy jednakowe stanowiska strzeleckie tzw "bramki" (*wymiary określa Rys 1 - opisu OP*). Bramki należy umieścić równolegle, 5 metrów przed linią pola oznaczoną jako "AD", w odległości 5 metrów od siebie (licząc od środka bramek) w sposób uniemożliwiający ich swobodne przesuwanie. Przed każdą bramką należy umieścić widoczną dla strzelca tablicę, wskazującą na obowiązujące na niej trajektorie rzutków.
8. Usytuowanie bramek winno umożliwiać bezpieczne oddanie dwóch strzałów do jednego rzutka (z każdego stanowiska).
9. Organizator zawodów zapewnia wszystkie tabele strzelań zgodne z załączonym wzorem do dyspozycji Sędziego Głównego.

§ 5

Każdy rzutek, niezależnie od rodzaju strzelania, winien podążać, po wyjściu z maszyny, po wyznaczonym mu torze.

§ 6

Urządzenia ruchomej makiety dzika należy wyregulować tak, żeby makieta poruszała się w obu kierunkach przebiegu pokonując jego długość 10 metrów w polu widzenia strzelca w czasie od 2,4 do 2,6 sekundy. Pomiar rozpoczynamy i kończymy na tym samym punkcie makiety /np. gwizd-gwizd/. Odległość od czoła stanowiska do makiety wynosi 50 metrów.

§ 7

Makiety rogowca i lisa należy ustawić pionowo i prostopadle do osi strzelania, tak by były wyraźnie widoczne z linii strzału. Wzdłuż osi strzelania należy ustawić przesłony, tak aby wyeliminować możliwość oddania strzału do niewłaściwej makiety. Organizator określa wzajemne położenie makiet z tym, że odległość pomiędzy sylwetkami musi wynosić, co najmniej 15 cm. Odległość od linii strzałów do makiet wynosi 100 metrów. Linię strzałów wyznaczają słupy stałe służące do podparcia broni.

§ 8

Organizator zawodów jest zobowiązany zapewnić obsługę techniczną do odbioru strzelnicy przez Sędziego Głównego oraz odpowiada za sprawność urządzeń i możliwość ich regulacji. Organizator na wniosek Sędziego Głównego lub stanowiskowego zobowiązany jest niezwłocznie usunąć przeszkody uniemożliwiające odbiór strzelnicy lub przeprowadzenie zawodów.

ROZDZIAŁ II

Zasady bezpieczeństwa

§ 9

1. Na strzelnicach obowiązują zasady bezpieczeństwa zgodne z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa dotyczącymi broni i amunicji w tym wzorcowego regulaminu strzelnic oraz szczegółowych warunków wykonywania polowania.
2. Na strzelnicach w szczególności należy przestrzegać następujących zasad bezpieczeństwa:
  - a) broń na strzelnicy nosi się rozładowaną, bez pasów, z otwartymi komorami naboju, podczas strzelania nie można zakładać pasów na broń, dopuszcza się przenoszenie broni między osiami w futerałach,
  - b) ładowanie broni, składanie się, celowanie i strzelanie dozwolone jest wyłącznie na stanowisku strzeleckim z lufą zwróconą w kierunku makiet lub toru lotu rzutków z chwilą rozpoczęcia strzelania we właściwej kolejności,
  - c) broń śrutową wolno ładować najwyżej dwoma, a kulową jednym nabojem,
  - d) przyspiesznik wolno napinać wyłącznie przy strzelaniu do celów nieruchomych. Napięcie przyspiesznika może nastąpić tylko po złożeniu do celu,
  - e) nie wolno obracać się z bronią na stanowisku strzeleckim i opuszczać go zanim nie nastąpi otwarcie komór naboju oraz całkowite rozładowanie broni,
  - f) przed opuszczeniem stanowiska zawodnik musi rozładować broń i z otwartymi komorami naboju lub otwartym zamkiem może opuścić stanowisko,
  - g) strzelający jest zobowiązany przerwać strzelanie, jeżeli na przedpolu strzelnicy ukażą się ludzie, zwierzęta lub powstanie inne zagrożenie, albo podana zostanie komenda „przerwać strzelanie”,
  - h) na strzelnicy zabrania się spożywania alkoholu i używania środków odurzających oraz przebywania na jej terenie osób będących po ich użyciu.
3. Zawodnik jest odpowiedzialny za stan techniczny broni, zapewniający bezpieczeństwo jej obsługi i użytkowania oraz odpowiednią celność niezależnie od tego, czy strzela z broni własnej, czy z broni użyczonej.
4. Przed każdorazowym załadunkiem broni zawodnik jest zobowiązany skontrolować drożność luf (lufy).

ROZDZIAŁ III

ZASADY ZACHOWANIA SIĘ PODCZAS ZAWODÓW

§ 10.

1. W czasie zawodów należy zachowywać bezwzględny spokój, należy unikać zachowań agresywnych, wszelkie sporne sprawy należy zgłaszać do Sędziego Głównego zawodów.

2. Zawodnicy zobowiązani są występować w odpowiednim ubiorze od momentu rozpoczęcia zawodów do ich zakończenia. Strój strzelca winien być czysty. Obowiązuje używanie koszulki z co najmniej krótkim rękawem, spodni zakrywających co najmniej 2/3 uda oraz obuwia zakrywającego stopy i zapewniającego bezpieczną postawę strzelca.

ROZDZIAŁ IV

Ogólne zasady strzelania

§ 11.

Strzelanie przeprowadza się w seriach, których układ i wielkość oraz zasady wartościowania strzałów w punktach określa organizator zawodów, zależnie od ich zakresu i rangi, w regulaminie zawodów.

§ 12.

Do strzelań myśliwskich wolno używać każdego rodzaju broni śrutowej i kulowej, uznanej przez obowiązujące prawo. Broń kulowa może być wyposażona w optyczne przyrządy celownicze.

§ 13.

W przypadku awarii broni podczas trwania konkurencji, zawodnik może ją wymienić w ciągu 5 minut.

§ 14.

1. Przy strzelaniu z broni gwintowanej do makiety rogacza, lisa i dzika dopuszcza się minimalny kaliber 222Rem i amunicję kulową dopuszczoną do strzelania na strzelnicy.
2. Przy strzelaniu do rzutków dopuszcza się naważkę śrutu do 32gramów (28 gramów od 2021r) o grubości nie przekraczającej 2,5mm.

§ 15.

Strzelanie przeprowadza się w grupach sześciuosobowych. W uzasadnionych przypadkach grupa może być mniej liczna. Kolejność strzelania poszczególnych grup, a w grupach - strzelców, odbywa się według losowania lub ustaleń organizatorów.

§ 16.

Strzelać wolno tylko po złożeniu się do strzału w postawie stojącej, ze stopami w granicach stanowiska strzeleckiego, a na osi lisa i rogacza - nie przekraczając linii strzelania. Złożenie się do strzału oznacza przyłożenie kolby do ramienia lub tzw. dołka strzeleckiego i skierowanie lufy w stronę celu.

Na osi praktycznej dozwolone jest złożenie się do strzału przed podaniem komendy dla rzutka. Strzelec podczas strzelania dubletu nie ma obowiązku przerywania składu celem ponownego złożenia się do strzału.

Strzelanie odbywa się z wolnej ręki, z tym zastrzeżeniem, że do makiety rogacza i lisa można używać podpórki w postaci słupka stałego. Broń nie może być wyposażona w dodatkowe, wystające elementy pozwalające podierać łożę broni (*rączki, uchwyty itp.*)

§ 17.

1. Przed złożeniem się do strzału na stanowisku strzeleckim zawodnik przyjmuje postawę gotowości.
  - a) obie stopy znajdują się w granicach stanowiska strzeleckiego,
  - b) broń trzymana jest oburącz, skierowana wylotami luf w kierunku strzelania,
  - c) z wyłączeniem strzałów na osi praktycznej, dolna część stopki winna znajdować się na wysokości lub poniżej paska kontrolnego.
2. Każdy zawodnik winien stosować "Pasek kontrolny" w kolorze jaskrawym, przymocowany na stałe po właściwej stronie kamizelki. Miejsce przymocowania, w tym jego wysokość określa załącznik.
3. Prawidłowe umiejscowienie paska jest warunkiem dopuszczenia zawodnika do strzelania.

§ 18.

Na osi myśliwskiej oraz przy strzelaniu do makiety dzika uruchomienie celów odbywa się po przyjęciu przez strzelca prawidłowej postawy gotowości.

§ 19.

Składanie się z broni niezaladowanej jest dozwolone jedynie na stanowiskach strzeleckich, po poinformowaniu sędziego i uzyskaniu jego zgody przed rozpoczęciem strzelania.

§ 20.

Z wyjątkiem strzałów na osi praktycznej, składanie się z broni przed ukazaniem się celu jest niedozwolone. Oddanie strzału przed ukazaniem się celu zaliczane jako chybienie, w przypadku konkurencji oś myśliwska i krąg myśliwski zawodnik nie ma prawa oddać drugiego strzału.

§ 21.

Przy strzelaniu śrutem wolno oddać do każdego celu (przy rzutkach również do dubletu) nie więcej niż dwa strzały. Przy strzelaniu kulami wolno oddać nie więcej niż pięć strzałów do jednej makiety, przy czym do ruchomej makiety dzika oddaje się 10 strzałów - po jednym strzale w czasie każdego przebiegu.

§ 22.

Strzał uznaje się za celny (skuteczny), jeśli w jego wyniku rzutek zostanie rozbity (rzutek uznaje się za rozbity, jeżeli sędziowie stwierdzą wyraźny odłamek), albo pocisk pozostawi przestrzelinę w granicach pierścieni na makiecie. Za pierścień trafiony uznaje się pierścień, do którego jest co najmniej styczna przestrzelina o średnicy pocisku, odpowiedniej do kalibru broni użytej do strzelania. W przypadku spornym co do wartości przestrzelin, Sędzia Główny ma obowiązek użyć kalibromierza w celu ostatecznego rozstrzygnięcia sporu.

§ 23.

W przypadku stwierdzenia w sylwetce rogacza, lisa lub dzika więcej niż pięciu przestrzelin, należy każdorazowo doprowadzić do pięciu przestrzelin, odejmując najlepsze trafienia.

§ 24.

Nie oddanie strzału do ukazującego się celu z powodu: nie załadowania broni, nie odbezpieczenia broni, nie napięcia mechanizmów zamkowych, traktuje się i zalicza jako chybienie.

§ 25.

1. Wszelkie niewypały, wynikłe z wady amunicji zarówno kulowej jak i śrutowej, należy powtarzać, w przypadku dubletu powtarza się cały dublet.
2. Za niewypał uznaje się nabój, którego ładunek śrutowy lub pocisk nie opuścił lufy mimo prawidłowego i wyraźnego zbitcia spłonki.
3. W przypadku niewypału, zawodnik nie może otwierać komór nabojoych broni, a jedynie ją zabezpiecza trzymając lufami w kierunku celu zgłasza sędziemu niewypał. Otwarcie broni przez zawodnika powoduje nieuwzględnienie niewypału i zaliczenie chybienia. Sędzia sprawdza broń próbując oddać strzał i na tej podstawie podejmuje decyzję o powtórzeniu strzału, otwarcie broni przez zawodnika wyklucza powtórzenie i traktowane jest jako zero.
4. Sędzia ma prawo dokonać kontroli amunicji w trakcie strzelania serii.

§ 26.

Na zawodniku spoczywa odpowiedzialność za punktualne stawienie się na stanowisku strzeleckim. Zawodnik, który nie stawi się w wyznaczonym czasie może dołączyć do grupy i od tego momentu strzelać i zdobywać punkty. Opuszczone stanowiska nie są punktowane. W uzasadnionych przypadkach, o dopuszczeniu do strzelania opuszczonej konkurencji lub jej części decyduje Sędzia Główny w wyznaczonym przez niego czasie.

§ 27.

Za rozpoczęcie strzelania na konkurencjach kulowych oraz śrutowych uznaje się podanie przez prowadzącego komendy „rozpoczynamy strzelanie”, natomiast zakończenie strzelania sygnalizuje komenda „koniec strzelania”.

§ 28.

W obrębie każdej osi strzeleckiej obowiązuje zakaz palenia oraz używania telefonów komórkowych. Zakaz dotyczy sędziów i zawodników.

§ 29.

Każdy zawodnik i sędzia podczas strzelania zobowiązany jest do używania ochronników słuchu, a przy konkurencjach śrutowych dodatkowo ochronników oczu i głowy.

ROZDZIAŁ V

Prawidła odnoszące się do poszczególnych rodzajów strzelań

§ 30.

Strzelanie do rzutków na **OSI MYŚLIWSKIEJ**:

1. Po sprawdzeniu gotowości do rozpoczęcia strzelania, prowadzący podaje kolejno rzutki maksymalnie do 2 sekund od okazania przez zawodnika gotowości do strzału. Sędzia podaje rzutek bez komendy zawodnika.
2. Po oddaniu strzału do prawidłowego rzutka, zawodnik może opuścić stanowisko tylko gdy kolejny zawodnik odda strzał. Pozostali zawodnicy postępują tak samo poruszając się od lewej do prawej strony. Żaden zawodnik po oddaniu strzału lub strzałów nie może przechodzić na kolejne stanowisko w sposób, który przeszkadzałby innym zawodnikom lub sędziom.
3. Przy strzelaniu z podchodu, strzelcy całej grupy zajmują miejsca na stanowisku wyczekiwania przed ścieżką podchodu.
4. Strzelec, na którego przypada kolejność strzelania, staje przed ścieżką podchodu, ładuje broń, jednak jej nie zamyka. Zamknięcie broni następuje po opuszczeniu przedpola przez poprzedniego strzelca i wtedy może on rozpocząć marsz.
5. Rzutki podaje się w czasie, kiedy podchodzący strzelec znajduje się na wyznaczonej ścieżce strzeleckiej, nie dalej niż 14 a nie bliżej niż 11 metrów od wyrzutni.
6. Po przekroczeniu linii końca podchodu /oznaczonego linią/ sędzia podaje komendę nowy rzutek, w przypadku braku komendy rzutek przyjęty przez zawodnika zalicza się zgodnie z wynikiem strzału, bez możliwości powtarzania.
7. Po ukazaniu się rzutka (rzutków), strzelec składa się i oddaje jeden lub dwa strzały.
8. Po oddaniu strzałów należy, nie odwracając się, broń otworzyć, rozładować i z otwartymi komorami naboju wrócić na stanowisko wyczekiwania.
9. Przy strzelaniu do dwóch rzutków podanych po sobie w oznaczonym czasie zaliczamy efekt pierwszego strzału. Niedozwolone jest oddanie dwóch strzałów do jednego rzutka, a w przypadku konieczności powtórzenia, zawodnik musi również oddać strzały do każdego rzutka osobno.

§ 31.

Strzelanie do rzutków na **KRĘGU MYŚLIWSKIM**:

1. Strzelcy całej grupy ustawiają się w rzędzie (gęsiego), zgodnie z ustaloną kolejnością, za odpowiednim stanowiskiem strzeleckim, skąd pojedynczo podchodzą na to stanowisko.
2. Strzelec, na którego przypada kolejność strzelania, zajmuje stanowisko strzeleckie,

ładuje broń, przyjmuje postawę gotowości i podaje komendę „daj”, po której podaje mu się rzutek lub rzutki, maksymalnie do 2 sekund.

3. Strzelec składa się i oddaje jeden lub dwa strzały dopiero po ukazaniu się rzutka (rzutków).
4. Po oddaniu strzałów należy otworzyć broń, całkowicie ją rozładować i z otwartymi komorami naboju, opuścić stanowisko strzeleckie.
5. Żaden zawodnik w grupie nie może wejść na stanowisko zanim poprzedni zawodnik nie ukończy strzelania i nie opuści stanowiska.
6. Żaden zawodnik po oddaniu strzału na jednym stanowisku nie może przejść na następne w sposób przeszkadzający innym zawodnikom lub utrudniający pracę sędziego, a także dopóki ostatni zawodnik z grupy nie ukończy strzelania na tym stanowisku.

§ 32.

Strzelanie do rzutków na **OSI PRAKTYCZNEJ**

1. Strzelcy całej grupy zbierają się na stanowisku wyczekiwania, skąd, zgodnie z kolejnością wyznaczaną numerami startowymi, podchodzą pojedynczo na stanowiska strzeleckie ("bramki").
2. Pierwsza trójka, na komendę sędziego zajmuje stanowiska w bramkach. Pozostali strzelcy z grupy oczekują za zakończenie strzelania na stanowisku wyczekiwania.
3. Strzelnie odbywa się w serii 2 rzutków pojedynczych i 2 dubletów z odrębnych stanowisk oraz do dubletu dodatkowego ze stanowiska środkowego.
4. Strzelanie serii 2 rzutków pojedynczych i 2 dubletów odbywa się na odrębnych stanowiskach ("bramkach)" wedle kolejności i trajektorii prezentowanej na tablicach przed bramkami. Przejście do kolejnej bramki odbywa się po zakończeniu strzelania dla danego stanowiska w serii przez wszystkich strzelców.
5. Po zakończeniu serii 2 rzutków pojedynczych i 2 dubletów ze wszystkich bramek strzelcy ustawiają się za środkowym stanowiskiem, skąd kolejno strzelają dublet dodatkowy, wedle kolejności i trajektorii prezentowanej na tablicach przed stanowiskiem środkowym. Strzelec oczekuje na swoją kolejność w miejscu wyznaczonym przez sędziego tak, by nie przeszkadzać innym zawodnikom i nie utrudniając pracy sędziego.
6. Rzutki podawane są po podaniu przez strzelca komendy "daj" w czasie od 0 do 2 sekund. Strzelec podaje komendę daj w czasie 10 sekund od komendy do rozpoczęcia strzelania, a w czasie serii po zakończeniu strzelania przez poprzedniego strzelca.
7. W dublecie po strzale, pierwszy rzutek podawany jest na komendę „daj”, a drugi po strzale do pierwszego w czasie 0-2 sekund. W dublecie zaliczany jest efekt pierwszego strzału. Zabronione jest strzelanie do pierwszego celu dwukrotnie. W takim przypadku cały dublet oznaczany jest jako chybiony.

8. Każdorazowo po oddaniu strzałów należy, nie odwracając się, broń otworzyć, rozładować i z otwartymi komorami naboju oczekiwać na swoją kolej lub przejść na kolejne stanowisko po podaniu komendy „przejsie” przez sędzię.

§ 33.

Rzutek lub rzutki muszą być powtórzone nawet jeśli zawodnik oddał strzał(y) gdy :

1. Rzutek pojawił się uszkodzony.
2. W przypadku wyrzucenia dubletu zamiast rzutka pojedynczego.
3. Rzutek został podany z niewłaściwej wyrzutni.
4. Zawodnik ma niesprawność broni lub amunicji.

Rzutek musi być powtórzony pod warunkiem, że zawodnik NIE oddał strzału gdy:

1. Rzutek ukazał się przed wydaniem komendy przez zawodnika lub przyjęcia postawy gotowości.
2. Rzutek został wyrzucony po upływie 2 sekund.
3. Trajektoria lotu rzutków jest nieprawidłowa (dotyczy rzutków pojedynczych i dubletów).
4. Fragmenty jednego rzutka uszkodziły drugi rzutek.
5. Rzutki się zderzyły.
6. Zawodnik ma niesprawność broni lub amunicji i nie może oddać strzału.
7. Nastąpił podwójny wystrzał wynikający z awarii broni.

Rzutek CHYBIONY

Rzutek musi zostać uznany za CHYBIONY gdy :

1. Nie został trafiony.
2. Tylko zakurzył się, a żadna widoczna część nie została od niego oderwana.
3. Zawodnik bez żadnych dozwolonych powodów nie strzelił do prawidłowego rzutka, który został wypuszczony.
4. Po wystąpieniu niesprawności broni lub amunicji, zawodnik otwiera broń lub dotyka bezpiecznika przed sprawdzeniem broni przez sędzię.
5. Nastąpił podwójny wystrzał wynikający z awarii broni.

Przerwy

Jeżeli przerwa w serii jest dłuższa niż 5 minut z powodu usterki technicznej zaistniałej nie z winy zawodnika, przed wznowieniem serii grupie strzelców musi zostać pokazany jeden prawidłowy rzutek z każdej maszyny.

§34.

Strzelanie do makiety **DZIKA W PRZEBIEGU:**

1. Strzelcy całej grupy zbierają się na stanowisku wyczekiwania, skąd, zgodnie z ustaloną kolejnością, podchodzą pojedynczo na stanowiska strzeleckie. Każdy strzelec powinien zakończyć serię dziesięciu strzałów w czasie od 4 (w przypadku serii 25 minutowych) do 5 minut (w przypadku serii 30 minutowych) lub pięciu strzałów w czasie 2 minut 30 sekund od chwili zajęcia stanowiska w serii skróconej.

2. Makiety dzika uruchamia się do 2 sekund od przyjęcia przez zawodnika postawy gotowości.
3. Po ukazaniu się makiety w oknie przebiegu strzelec powinien złożyć się i oddać do niej jeden strzał, po czym ponownie załadować broń, przyjąć znowu postawę gotowości i oczekiwać ukazania się makiety następnego przebiegu, postępując podobnie, aż do zakończenia całej serii przebiegów makiety.
4. Przebieg makiety należy powtórzyć, jeżeli:
  - a) makieta ukazała się z niewłaściwego kierunku lub w nieprawidłowym położeniu,
  - b) nastąpiło zakłócenie ruchu makiety, a strzelec nie oddał strzału,
  - c) uruchomienie makiety nastąpiło przed przyjęciem postawy gotowości lub po upływie 2 sekund, a strzelec nie oddał strzału.
5. Po zakończeniu serii przebiegów, należy ocenić wartość przestrzelin na makiecie.
6. Zawodnik odpowiada za oddanie 10 strzałów.

§35.

Strzelanie do makiety **ROGACZA** i **LISA**:

1. Strzelcy całej grupy zbierają się na stanowisku wyczekiwania, skąd, zgodnie z ustaloną kolejnością, podchodzą na stanowiska strzeleckie.
2. Strzelcy, na których przypada kolejność strzelania, stają na wyznaczonych stanowiskach strzeleckich i oświadczając kolejno „gotów”, oczekują na sygnał do rozpoczęcia strzelania,
3. Każdy strzelec oddaje 10 strzałów przy pomocy słupka stałego, 5 do makiety rogacza i 5 do makiety lisa. Makieta rogacza posiada pierścienie o 1/3 mniejsze niż makieta lisa.
4. Słup stały powinien być okrągły o średnicy od 10 cm do 20 cm i nie połączony z innymi elementami konstrukcyjnymi osi strzeleckiej, powinien być przymocowany do podłoża w sposób gwarantujący jego stabilność.
4. Sędzia, po stwierdzeniu gotowości strzelców na stanowiskach, daje komendę "rozpoczynamy strzelanie", która jest sygnałem do rozpoczęcia strzelania i od tej chwili mierzy się czas jego trwania.
5. Po komendzie sędziego, strzelcy w przypadku pełnej serii oddają w czasie do 10 minut nie więcej niż po pięć strzałów do makiety rogacza i lisa w dowolnej kolejności,
6. Po upływie 10 minut (a przy serii skróconej po upływie 5 minut) od rozpoczęcia strzelania, sędzia podaje komendę "koniec strzelania", po której strzelcy obowiązani są natychmiast - niezależnie od tego, czy zdążyli oddać wszystkie strzały, czy też nie - otworzyć i rozładować broń i z otwartymi komorami naboju opuścić stanowiska strzeleckie.
Jeżeli zawodnik zakończy wcześniej strzelanie, może opuścić stanowisko strzeleckie, pod warunkiem nie przeszkadzania pozostałym strzelcom z grupy.

7. Jeżeli w czasie strzelania makieta opadnie lub zmieni prawidłową pozycję należy przerwać strzelanie, poprawić makieta i kontynuować strzelanie,
8. Po zakończeniu serii strzelania, należy ocenić wartość przestrzelin na makietach,
9. Zawodnik odpowiada za oddanie 10 strzałów

ROZDZIAŁ VI

Układy serii w poszczególnych konkurencjach.

§36.

W strzelaniach do rzutek na **OSI MYŚLIWSKIEJ** obowiązują następujące układy serii:

1. Pełna seria 20 rzutek:
  - a) 5 rzutek pojedynczych, strzelanych na pięciu stanowiskach strzeleckich z miejsca,
  - b) 10 rzutek podanych w parach w odstępie do 2,5 s jeden od drugiego, strzelanych na pięciu stanowiskach strzeleckich z miejsca,
  - c) 5 rzutek pojedynczych, strzelanych na ścieżce strzeleckiej z podchodu.

§37.

W strzelaniach do rzutek na **KRĘGU MYŚLIWSKIM** obowiązuje następujący układ serii:

1. Pełna seria 20 rzutek, strzelana w sposób następujący:

STANOWISKO	RZUTEK	KOLEJNOŚĆ
1.	Pojedynczy	Wysoka budka
	Dublet	Wysoka – Niska budka
2.	Pojedynczy	Wysoka budka
	Dublet	Wysoka – Niska budka
3.	Pojedynczy	Wysoka budka
	Dublet	Wysoka – Niska budka
4.	Pojedynczy	Wysoka budka
	Pojedynczy	Niska budka
5.	Pojedynczy	Niska budka
	Dublet	Niska – Wysoka budka
6.	Pojedynczy	Niska budka
	Dublet	Niska – Wysoka budka
7.	Pojedynczy	Niska budka
	Dublet	Niska – Wysoka budka

§38.

W strzelaniach do rzutek na **OSI PRAKTYCZNEJ** obowiązuje

1. Seria 20 rzutków (6 singli i 7 dubletów), strzelana jest z trzech bramek po 2 single i 2 dublety z każdej. Ostatni dublet strzelany jest na końcu przez wszystkich strzelców po kolei ze środkowej bramki. Tabele dozwolonych serii określa załącznik.
2. Sędzia Główny każdorazowo przed rozpoczęciem zawodów określa numer tabeli obowiązującej na danych zawodach.

§39.

W strzelaniach do makiety **DZIKA W PRZEBIEGU** obowiązuje jeden z dwóch układów serii:

1. Jedna seria 10 przebiegów przemiennych - kolejno z prawej do lewej i z lewej do prawej.
2. Dwie serie po 5 przebiegów - jedna seria z prawej do lewej, druga z lewej do prawej.

§ 40.

W strzelaniach do makiety **ROGACZA** i **LISA** obowiązuje jeden rodzaj serii:

Po pięć strzałów do każdej makiety,

ROZDZIAŁ VII

Rodzaje wieloboju

§41.

Zawody PZŁ w strzelaniach myśliwskich można organizować w następujących formach wieloboju:

1. Pełny wielobój,
2. Skrócony wielobój, wg. ustaleń organizatora,
3. Niepełny wielobój, który przeprowadza się, jeżeli podczas zawodów nie można rozegrać wszystkich konkurencji. W tak powstałej sytuacji zawody rozgrywa się wyłącznie w konkurencjach, które zostały możliwe do przeprowadzenia. Niezależnie od tego, czy niektórzy zawodnicy zdołali zakończyć przerwana konkurencję, czy nie, wszystkim startującym wynik tej konkurencji nie jest zaliczany do ogólnego wyniku zawodów. Indywidualnie zawodnikom można zaliczyć do wawrzynu lub klasy mistrzowskiej pełny uzyskany wynik,
4. Poza wielobojem można organizować zawody w innych konkurencjach.

§42.

1. Wszystkie zawody szczebla centralnego oraz Mistrzostwa Okręgów odbywają się w pełnym Wieloboju Myśliwskim.
2. Pozostałe zwody w okręgach odbywają się wg. zasad ustalonych przez organizatora, zgodnie z regulaminem zawodów.

ROZDZIAŁ VIII

Klasy strzeleckie

§43.

1. Klasa powszechna - dotyczy wszystkich startujących na zawodach w PZŁ, którzy nie osiągnęli w pełnym wieloboju myśliwskim mężczyźni - 425/500 punktów, kobiety – 400/500 punktów.
2. Klasę mistrzowską zdobywa się obligatoryjnie na wszystkich zawodach centralnych. Warunkiem zdobycia klasy mistrzowskiej jest uzyskanie na wyżej wymienionych zawodach wyniku: mężczyźni 425/500 pkt, kobiety: 400/500 pkt lub lepszego. Zdobywca klasy mistrzowskiej ma prawo używać tytułu "Mistrz Strzelectwa Myśliwskiego" i noszenia odpowiedniej odznaki. Strzelcy, którzy uzyskali klasę mistrzowską w danym roku mają prawo do końca tego roku strzelać w klasie powszechnej, jednak bez możliwości zdobywania punktów do Wawrzynu Strzeleckiego. Zawodnicy, którzy zdobyli klasę mistrzowską w danym roku i do końca roku strzelają w zdobytej klasie mogą zdobywać punkty do Wawrzynu Strzeleckiego.
3. Najwyższe wyróżnienie strzeleckie w Polskim Związku Łowieckim dla posiadających klasę mistrzowską - Wawrzyn Strzelecki - jest zdobywany według regulaminu Wawrzynu Strzeleckiego.
4. Klasy strzeleckie i tytuły uzyskane na podstawie uprzednio obowiązujących Prawideł pozostają w mocy.

ROZDZIAŁ IX

Organizacja zawodów

§44.

Zawody strzeleckie organizowane na wszystkich szczeblach w PZŁ winny być oparte o obowiązujące Prawidła.

§45.

Strzelnice należy przygotować i wyregulować tak jak mówią o tym Prawidła, szczególną uwagę zwracając na sprawność maszyn, urządzeń i stan bezpieczeństwa.

§46.

Organizator opracowuje i przedstawia zawodnikom regulamin zawodów, w którym ustala wybrany wariant określony Prawidłami oraz inne dane ważne dla uczestników, w tym możliwość pokazu rzutków i makiet dla pierwszej grupy na poszczególnych konkurencjach.

§47.

Do przeprowadzenia zawodów należy zgromadzić niezbędną ilość rzutków w kolorze jednakowym dla wszystkich konkurencji w czasie zawodów, rzutki (za wyjątkiem osi praktycznej) powinny spełniać następujące parametry: średnica 110 mm, wysokość 27 mm (+/- 1 mm), ciężar 105 g (+/- 5g) oraz przygotować niezbędną ilość makiet.

§48.

Na osi myśliwskiej, osi praktycznej oraz kręgu myśliwskim należy ustawić liczydła prezentujące uzyskany wynik przez strzelającego. Zaleca się, aby na ścieżce podchodu zawodnik wchodził przez bramkę z fotokomórką, w przypadku awarii fotokomórki dopuszcza się ręczne uruchamianie timera przez sędziego.

§49.

Wszystkim zawodnikom należy zapewnić numery startowe, które muszą być noszone w widocznym miejscu dla sędziego.

§50.

Makiety dzika należy odpowiednio przymocować na podkład i zamocować na wózku ponad belką tak, aby cała makietą była widoczna ze stanowiska strzeleckiego.

§51.

Należy przygotować zapasową maszynę do rzutków oraz zapasowy wózek do dzika. Koniecznym jest również ustawienie i zainstalowanie agregatu prądotwórczego. Na początku ścieżki podchodu osi myśliwskiej umieścić napis „start”. Stanowiska na osi, kręgu oraz osi praktycznej powinny być ponumerowane. Stanowisko strzeleckie na konkurencjach śrutowych i dziku winno mieć kształt kwadratu o długości boku od 90 do 100 cm.

§52.

Obsługę zawodów zapewnia organizator. W skład obsługi zawodów wchodzi 21 osób (sędziowie i sekretariat):

Sędzia Główny

os 3 osoby

krąg 3 osoby

os praktyczna 3 osoby

dzik 3 osoby

rogacz i lis 3 osoby

razem 16 sędziów + 2 osoby w sekretariacie + 1 osoba zbierająca metryki + 2 sędziów rezerwowych. Ponadto należy przygotować teczki na każdą konkurencję z metrykami i teczki w sekretariacie do zwrotnych metryk dla każdej osi oraz zapewnić niezbędną liczbę osób do obsługi maszyn i makiet.

§53.

Organizator zapewnia prawidłową opiekę medyczną na każdych zawodach.

§54.

Organizator ma zapewnić na zawodach odpowiedni sprzęt nagłaśniający.

§55.

Organizator zapewnia odpowiednie zaplecze socjalne (parkingi, sanitariaty, bufet, miejsca spożywania posiłków, itp.).

ROZDZIAŁ X

Podstawy klasyfikacji, wyróżnienia, tytuły, nagrody i kary

§ 56.

Na każdych zawodach strzeleckich szczebla centralnego prowadzona jest oddzielna klasyfikacja:

- kategoria Dian,
- kategoria Senior powyżej 65-roku życia (od dnia ukończenia),
- kategoria „C” (do 5 lat od dnia wstąpienia do PZŁ),
- klasa strzelecka powszechna,
- klasa strzelecka mistrzowska.

Podstawy klasyfikacji:

1. Ocena trafień śrutowych. Za każdy trafiony cel zdobywa się pięć punktów. Przy strzelaniu dubletów po pięć punktów za trafiony rzutek.
2. Ocena trafień kulowych. Liczba zdobytych punktów wynika z dodawania wartości punktowych trafionych pierścieni.
3. Kolejność zajętych miejsc ustala się według liczby uzyskanych punktów.
4. W przypadku uzyskania równej liczby punktów przez dwóch lub więcej zawodników oraz przez dwa lub większą ilość zespołów, o zajęтым miejscu decyduje kolejno:
  - lepszy wynik w strzelaniu śrutem,
  - lepszy wynik na kręgu,
  - lepszy wynik na osi praktycznej,
  - lepszy wynik na osi,
  - lepszy wynik na dziku.

5. Jeżeli powyższe reguły opisane w pkt 3 i 4 nie mogą przynieść rozstrzygnięcia, to w klasyfikacji zespołowej o zajętych miejscach decyduje mniejsza rozpiętość między pierwszym, a ostatnim zawodnikiem zespołu, a następnie lepsze miejsce w klasyfikacji indywidualnej najlepszego zawodnika w zespole lub klasyfikuje się ex aequo.
6. W klasyfikacji indywidualnej przy uzyskaniu równej liczby punktów o pierwszych trzech miejscach decyduje zawsze dogrywka / baraż. Baraż ogłasza Sędzia Główny na konkurencji oś lub krąg (do wyboru). Jeśli pierwsza rozgrywka barażowa nie przyniesie rezultatu, to następuje druga rozgrywka w tej samej konkurencji do pierwszego pudła z zachowaniem kolejki. Przeprowadza się kolejne baraże aż do skutku. Do kolejnego barażu przechodzą tylko ci zawodnicy, którzy uzyskali najwyższy wynik w poprzednim barażu. Sędzia Główny ogłasza warunki barażu przed rozpoczęciem zawodów. Po wyłonieniu zwycięzców, kolejność pozostałych zawodników ustala się na podstawie reguł opisanych w pkt 4, a jeśli one nie mogą przynieść rozstrzygnięcia to klasyfikuje się ich ex aequo.
7. W klasyfikacji indywidualnej „najlepsza kula” przy równej ilości punktów o zwycięstwie decydują kolejno: „lepszy dzik”, a następnie: ilość dziesiątek (następnie dziewiątek, itd.) w „dziku”, ilość dziesiątek (następnie dziewiątek, itd.) w „lisie” następnie jw. w „rogaczu”. W przypadku identycznego rozkładu punktów o zwycięstwie w tej kategorii zadecyduje dogrywka „baraż” na osi „dzika w przebiegu”. W razie uzyskania w barażu tej samej ilości punktów o zwycięstwie decyduje ilość dziesiątek (następnie dziewiątek, itd.). W razie identycznego rozkładu punktów dogrywkę należy powtórzyć.
8. W klasyfikacji indywidualnej „najlepszy śrut” o zwycięstwie zawsze decyduje baraż.

§ 57.

Wyróżnienia:

1. Rekord Polski na wszystkich mistrzostwach PZŁ - zespołowy i indywidualny,
2. Rekord Polski w Krajowym Konkursie Kół Łowieckich im. Ignacego Stachowiaka zespołowy,
3. Puchar przechodni im. Adama Monikowskiego za najlepszy wynik zespołowy w strzelaniu śrutem na Mistrzostwach PZŁ w klasie powszechnej,
4. Puchar przechodni im. Andrzeja Niezabitowskiego za najlepszy wynik zespołowy w strzelaniu kulą na Mistrzostwach PZŁ w klasie powszechnej,
5. Puchar przechodni Komisji Strzelectwa Myśliwskiego NRŁ za najlepszy wynik zespołowy w strzelaniu śrutem na Mistrzostwach PZŁ w klasie mistrzowskiej,
6. Przy okazji Mistrzostw PZŁ w kl. Powszechnej, będą wręczane odznaki „Mistrz Strzelectwa Myśliwskiego” oraz dyplom pamiątkowy zawodnikom, którzy zdobyli klasę mistrzowską,
7. Puchar Zarządu Głównego PZŁ w klasie powszechnej.

§58.

Tytuły:

Mistrz Strzelectwa Myśliwskiego - od 425/500 pkt (mężczyźni), Mistrz Strzelectwa Myśliwskiego – od 400/500 pkt (kobiety),

Zdobywca Wawrzynu Strzeleckiego - od 1320/1500 pkt (mężczyźni),

Zdobywca Wawrzynu Strzeleckiego – od 1260/1500 pkt (kobiety).

§59.

Nagrody:

Nagrody i dyplomy ustala organizator zawodów, prezentując je uczestnikom przed rozpoczęciem zawodów. Nagrody, wynikające z regulaminu zawodów, mają charakter obligatoryjny, pozostałe - w tym fundowane i wskazane - zależą od fundatora. Nagrody i dyplomy mogą dotyczyć klasyfikacji zespołowej, indywidualnej, klasy powszechnej, mistrzowskiej, czy też Wawrzynu Strzeleckiego.

§60.

Kary:

1. Za niewłaściwe trzymanie kolby lub składanie się przed ukazaniem celu na każdej osi (nie dotyczy konkurencji Rogacz/Lis i oś praktyczna) pierwsze naruszenie żółta kartka, kolejne zielona powodująca odjęcie 5 punktów po zakończeniu serii.
2. Za naruszenie zasad bezpieczeństwa lub za rażące naruszenie, regulaminu zawodów, zasad kultury, zakłócanie porządku na strzelnicy, a także stwierdzenie znajdowania się zawodnika w stanie po użyciu alkoholu lub innych środków odurzających, czerwona kartka i wykluczenie z zawodów.
3. Czasem zawodów jest okres zaczynający się oficjalną formułą otwarcia i kończący się oficjalną formułą zamknięcia zawodów.
4. Kary opisane w pkt 1 pkt. 1. i 2. nakłada się w czasie zawodów.

§61.

1. Decyzję o ukaraniu sporządza się na piśmie wraz ze zwięzłym uzasadnieniem: w przypadku otrzymania żółtej i zielonej kartki - na metryce strzelań, natomiast w przypadku kary wykluczenia z udziału w zawodach odrębnie, w trzech egzemplarzach (dwa egzemplarze otrzymuje Sędzia Główny, a jeden egzemplarz, po zakończeniu zawodów, na swoje żądanie ukarany zawodnik).
2. Decyzja powinna zawierać: określenie zawodów, ich daty i miejsca, wskazanie imienia, nazwiska i numeru startowego ukaranego zawodnika, stanu faktycznego związanego z przewinieniem, naruszonego przez zawodnika przepisu, treść podjętej decyzji i jej podstawę prawną oraz czytelne podpisy sędziów (sędziego).

§62.

1. Żółte i zielone kartki nakładane są przez sędziego stanowiskowego prowadzącego daną oś.
2. Sędzia stanowiskowy o udzielonych kartkach informuje bezzwłocznie Sędziego Głównego, przekazując mu metrykę strzelań, zawierającą decyzję o ukaraniu.

§63.

1. Wykluczenie z udziału w zawodach, czerwona kartka nakładana jest przez trzyosobowe kolegium sędziów powoływane przez Sędziego Głównego na dane zawody. Sędzia Główny jest członkiem kolegium z urzędu. Kara wykluczenia z udziału w zawodach jest obligatoryjna za następujące wykroczenia
  - Naruszenie zasad bezpieczeństwa,
  - Spożywanie lub znajdowanie się po użyciu alkoholu lub innych środków odurzających,
  - Niekoleżeńskie zachowanie (przeszkadzanie, utrudnianie konkurencji innym).
2. Wniosek o wykluczenie z udziału w zawodach składają:
  - sędzia stanowiskowy,
  - Sędzia Główny,
  - organizator zawodów.
3. Decyzja kolegium sędziów o wykluczeniu z udziału w zawodach zapada większością głosów i jest ostateczna.

§64.

1. Sędzia Główny po zakończeniu zawodów, w przypadku stosowania kar, sporządza protokół, w którym zamieszcza informację o wszystkich nałożonych karach wraz z informacjami, o których mowa w §63 pkt 2. Do protokołu załącza się po jednym egzemplarzu decyzji o ukaraniu.
2. Protokół Sędzia Główny przesyła bezzwłocznie do właściwego ze względu na organizację zawodów Zarządu Okręgowego i Zarządu Głównego PZŁ.

ROZDZIAŁ XI

Zasady sędziowania

§65.

Na wszystkich zawodach organizowanych w PZŁ wprowadza się następujące zasady sędziowania:

1. Na zawody o mistrzostwo Polskiego Związku Łowieckiego Sędziemu Głównemu powołuje komisja strzelecka NRŁ, a sędziów stanowiskowych prowadzących daną oś powołuje Sędzia Główny, pozostałe imprezy z centralnego terminarza zawodów PZŁ

- Sędziów Głównych dobiera Komisja Strzelecka NRŁ, a sędziów stanowiskowych organizator zawodów.
2. Sędzia Główny na czas zawodów jest przełożonym wszystkich sędziów, może uchylać i zmieniać ich decyzje w czasie zawodów, o ile decyzje te są sprzeczne z przepisami.
  3. Sędzia Główny powołuje kolegium sędziów, o którym mowa w §66 pkt 1 i przewodniczy jego obradom, oraz powołuje zastępcę Sędziego Głównego spośród sędziów stanowiskowych.
  4. Sędzia Główny:
    - a) sprawdza przed rozpoczęciem zawodów przygotowanie strzelnicy i uznaje jej gotowość do przeprowadzenia zawodów,
    - b) rozdziela funkcje poszczególnym sędziom,
    - c) przeprowadza przed rozpoczęciem strzelań odprawę z zawodnikami, w której przypomina w szczególności: o zasadach bezpieczeństwa, prawidłach strzelań, oraz informuje o wybranej konkurencji do rozgrywki barażowej i o jej warunkach,
    - d) po zakończeniu zawodów ogłasza wyniki.
  5. Funkcje sędziów mogą sprawować osoby posiadające przeszkolenie i uprawnienia do sędziowania na zawodach Polskiego Związku Łowieckiego.
  6. Sędzia prowadzący na osi, kręgu, oraz osi praktycznej ogłasza tylko chybień, głośno i wyraźnie mówiąc „zero” a także poziomym ruchem ręki. Nie sygnalizuje trafień.
  7. Na decyzję sędziego stanowiskowego zawodnik lub kierownik zespołu zawodników może złożyć protest do Sędziego Głównego. Protest ten powinien być złożony i rozpatrzony bezzwłocznie. Protest nie może dotyczyć przyznanych kartek oraz decyzji dotyczących trafień do rzutków strzeleckich.
  8. Sędzia stanowiskowy obowiązany jest bezzwłocznie informować sędziego głównego o złożonych protestach, a także o wszelkich zaistniałych problemach, w tym technicznych. Protest, a także decyzja sędziego głównego muszą być odnotowane przez sędziego stanowiskowego na metryce.
  9. Decyzje sędziego głównego podczas zawodów są niepodważalne.
  10. Na decyzję Sędziego Głównego zawodnik lub kierownik zespołu zawodników może w ciągu tygodnia od dnia zakończenia zawodów złożyć zażalenie do organizatora zawodów. Zażalenie powinno być rozpatrzone w ciągu miesiąca od chwili otrzymania go przez organizatora.

§66.

Załącznik do Prawideł stanowią:

1. Rysunki wszystkich osi,
2. Wzory makiet dzika, lisa i rogacza,
3. Wzory metryk,
4. Wzór sprawozdania z zawodów.
5. Wzór prawidłowego umiejscowienia paska położenia kolby.
6. Ponumerowane wzory tabel serii strzelań dla osi praktycznej.